

Asia: VN/24131/2020

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleishuomiot hallituksen esityksestä?

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin (Eksote) näkemyksen mukaan tartuntatautilain muutosesitys ei ole realistinen eikä toteuttamiskelpoinen.

Kun on tarve määrätä henkilö karanteeniin sen vuoksi, että hän saapuu Suomeen riskimaasta, karanteenipäätöksen tekemiseen ei Eksoten näkemyksen mukaan tarvita virkasuhteessa olevaa tartuntataudeista vastaavaa lääkäriä. Eksote toivoo lakimuutosta, jonka myötä kyseisen karanteenipäätöksen voisi tehdä esimerkiksi rajaviranomainen, koska päätös ei sisällä minkäänlaista henkilön terveydentilaan liittyvää arviointia.

Esitetty virka-apu ei ole riittävää ja lakiesityksen mukaisen virka-avun hyöty on terveydenhuollolle marginaalinen. Ehdoton vähimmäisvaatimus on, että virka-apua antava taho hyväksyy todistukset ja selvitykset eikä terveydenhuollon henkilökuntaa missään olosuhteissa käytetä siihen tehtävään.

Esityksen mukaan karanteenia ei määrättäisi, jos henkilö on sairastanut COVID-infektion tai hänellä olisi todistus COVID-19 rokotuksesta. Esitys on ristiriidassa THL:n näkemyksen ja ohjeistuksen kanssa, sillä tällä hetkellä edes Suomessa asuvat henkilöt eivät välttä karanteenia kyseisillä perusteilla. Ulkomaisten COVID-19 infektioiden varmennus tai tulevaisuudessa mahdollisen rokotteen tehon osoitus tulee olemaan hyvin vaikeata tai mahdotonta. Useat maat tulevat käyttämään COVID-19 rokotteita, joiden tehoa ei ole kunnolla ja luotettavasti todennettu.

Mahdollistavatko toimenpiteet riittävästi ulkomaan matkailijoiden saapumisen Suomeen?

Eksote toivoo, että ulkomailta saapuvat henkilöt velvoitettaisiin noudattamaan omaehtoista karanteenia, sillä tartuntatautilain mukaisten karanteenipäätösten tekemiseen ei riitä tartuntatautilääkäreitä. Myöskään aluehallintovirastoissa ei ole riittävästi henkilöstöä tekemään karanteenipäätöksiä.

Ovatko toimenpiteet riittäviä matkailun terveysturvallisuuden takaamiseksi?

Eksoten näkemyksen mukaan infektioiden estäminen on tällä hetkellä ensisijaista matkailun edistämiseen nähden. Rokote on valmistumassa lähiaikoina ja matkailu palautunee siten ennalleen.

Ovatko ehdotetut toimenpiteet välttämättömiä tartuntataudin leviämisen estämiseksi Suomessa ja terveysturvallisuuden lisäämiseksi matkailualalla?

Eivät ole. Valtaosa Etelä-Karjalaan tulevista venäläisistä matkailijoista viipyy maassa vain alle vuorokauden eikä lakiesityksellä ole heihin vaikutusta.

Ehdotettu 60 b § estää esim. Venäjällä sukulaisiaan tapaamassa tai muista syistä matkustavien kaksoiskansalaisten asettamisen karanteeniin ja lisää siten taudin leviämiskäskyä.

Miltä toimenpide-ehdotukset vaikuttavat Suomen terveydenhuollon kapasiteetin riittävyyden näkökulmasta?

Etelä-Karjalassa on useampi Venäjän rajan vastainen rajanylityspaikka, ja jos ulkomaalaisten maahantulon edellytysten arvioimista ja karanteenipäätöksiä varten joudutaan osoittamaan tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä ja muita terveydenhuollon ammattihenkilöitä jatkuvaan valmiuteen, Etelä-Karjalan lääkäriresurssit eivät tule riittämään. Jos lakiesitys hyväksytään esitetynlaisena, lääkäreiden työpanos on pois varsinaisesta potilastyöstä ja lääkäriresurssit ovat jo tällä hetkellä äärimmäisen tiukalla.

Eksoten näkemyksen mukaan tartuntatautilain muutosesitys ei ole toteuttamiskelpoinen: Eksotella ei ole osoittaa tarvittavaa määrää lääkäreitä ja muuta henkilökuntaa karanteenipäätösten tekemiseen Venäjän vastaiselle rajalle. Testien toteuttaminen ja niiden tulosten arvioiminen on mahdotonta lakiesityksen mukaisesti eikä siihen ole riittävästi resursseja.

Onko esityksessä määritelty tarkoituksenmukaisesti ja perustellusti ne henkilöryhmät, joihin väliaikaisia säännöksiä ei sovellettaisi?

Lakiesityksessä mainittuja henkilöryhmiä on niin monenlaisia ja karanteenin välttäminen voi perustua niin erilaisiin syihin, että sääntely ja käytäntö muodostuvat liian monimutkaisiksi.

Kähkönen Mari
Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri